N°. 40 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Vrijdag 16 Februarij.

Frankrijk.

Paris, den 13den Februarij.

De kamer der pairs zet de discussie over de wet betreffende de krankzinnigen langzaam voort. In de beide jongste zittingen van gisteren en heden zijn slechts onderscheidene artikels van dat ontwerp aangenomen. In de zitting van gisteren werd door den oorlogsminister het reeds door de kamer van gedeputeerden aangenomen ontwerp, om de weduwe van den maarschalk *Damremont* een jaargeld van 6000 fr. toe te leggen, ingediend. In dezelfde zitting werd besloten om het voorstel van den hertog *van Bassano*, nopens de benoeming van commissien, na den afloop van het ontwerp in discussie, te behandelen.

De afgevaardigden zijn in de beide laatste dagen niet in openbare vergadering bijeen geweest.

— Het *Journal des Débats*, 't welk reeds vroeger omtrent de quaestie van de reductie der schuld verder ging dan het ministerie zelve, doet heden de gepastheid voor het tegenwoordig oogenblik dier reductie betwist, terwijl het gezegd blad aan den staat bedenkelijk ontzegt, om zijne schuld in minder interest doende rente te converteren, behelst heden wederom een nieuw artikel ter bestrijding van het voorstel van den heer *Gouin*. De door hetzelve voor zijn gevoelen reeds aangevoerde gronden op nieuw te berde brengende, betoogt dit blad, dat de koers van 110 der 5 pCt. renten niet fictief is, aangezien de rente binnen acht of tien jaren van hand veranderde, zoodat de meerderheid van de houders eigenaar van de rente geworden was, tegen een' koers niet veel van den tegenwoordigen verschillende; een aanbod van remboursement van 100 fr. voor eene rente die 109 pCt. gekost had en 110 pCt. waarde had, kon, volgens het *Journal*, dan niet ernstig gemeend zijn; om billijk te zijn behoorde, men bij een amortissement de waarde van het kapitaal naar den koers van een gegeven tijdstip te berekenen. Behalve op de bezwaren die de reductie zelve zal hebben, komt het *Journal des Débats* bijzonderheden opgaven voor den staat in het financiele leven opzienbarende der groote ontwerpen die hetzelve thans op het oog heeft. Wederom of neêr de slechte zede het *Journal*, de 5 pCt. rente remboursabel of conbertook, eene onderneming die 200 millioenen zal kosten, doe zal men dan de gelden vinden in dit oogenblik, waar men tot stand te brengen? Voorts de staatkundige noodzakelijkheid van den tegenwoordigen tijd, waarin men op die tijd niet minder dan anderhalf à twee milliarden zouden te staan komen; zal men dan gepaste voorwaarden vinden voor eene nieuwe leening, op het oogenblik dat de rentehouders van den staat eene gedwongene reductie hebben geleden? Het *Journal* betoogt ten slotte, dat de geheele maatregel slechts tot eene vermoedelijke besparing van 10 à 12 millioen fr. zou leiden, waarvoor men al de gevaren zoude loopen die uit de reductie dreigen voort te vloeijen. De voorstanders der reductie brengen intusschen tegen de redenen van het *Journal des Débats* in, dat het gouvernement, geld geleend hebbende tegen den fictiven koers van 100 pCt. en slechts 65, 70 en 75 ontvangen hebbende, niet gehouden is, om de rentehouders boven den prijs van het pari uit te keeren; wat de vreeze betreft dat de regering ten gevolge der reductie geene gelden zou vinden om hare groote ondernemingen door te zetten, deze wordt voor door het *Journal* hersenschimmig verklaard.

— Het dagblad *le Toulonnais* geeft berigten uit Algiers onder dagteekening van den 30sten der 1sten luidens dezelve, had *Abd el Kader* uit den [illegible] over het gedrag der franche administratie te zijnen aanzien, bevreesd en had bij onder anderen aan den gouverneur geschreven, dat zoo hij den vrede niet verbrak, schoon men hem bijna tot het uiterste dreef, zulks uit de gezindheid voortvloeide, om zoolang mogelijk in vriendschapsbetrekking met Frankrijk te blijven. De Emir had een deel van zijn leger weggezonden en slechts 1500 man bij zich gehouden, zulks mogt tot antwoord strekken aan degenen die steeds wilden dat het Arabisch stamhoofd slechts op de hervatting van den oorlog bedacht was; *Abd-el-Kader* had zich in den laatsten tijd ijverig bezig gehouden met de organisatie van het gebied dat thans aan zijn gezag onderworpen is. Een zijner bekwaamste dienaars, de aga *Moustapha Ben Arach*, werd te Algiers verwacht, belast zijnde om geschenken van wege den Emir voor den koning naar herwaarts over te brengen en om in persoon de klagten van *Abd el-Kader* bij den koning voor te dragen.

— Uit Madrid heeft men ook heden nog geene nadere tijdingen. — Aan de grenzen wordt gemeld, dat don *Carlos* zich den 11den dezer te Llodio bevond. De christinos hadden Balmaseda ontruimd; sedert *Espartero* de plaats had ontzet en de versterkingen in der haast geslecht. De vluchtelingen zijn, ogenschijnlijk daarop weder in die plaats gekomen; een deel is het Engelsche garnizoen [illegible] gevolgd; een ander heeft terstond handen aan het werk geslagen, om de fortificatie derzelve te herstellen. Men begrijpt niet waarom *Espartero* deze plaats heeft verlaten; het garnizoen was op *Villaro*[illegible] teruggetrokken.

— Te Bajonne is de koerier *Lassaussaye* aangekomen, voorzien van 100,000 fr. Hem door het gouvernement te Madrid medegegeven, waarmede hij moet trachten om het overschot van het bruisch te gieten weder tot de dienst in Spanje te verbinden, of anders hetzelve een gedeelte van deszelfs toekomende soldij te voldoen.

— Te Bajonne was een hoogstvermoedelijk verdacht diplomatiek stuk verspreid, gedagteekend uit Madrid van den laatsten dezer maands en de onderteekeningen voerende van de heeren *Villiers* en *Latour Maubourg*. Dit stuk houdt eene verklaring in dat, aangezien Frankrijk en Groot-Brittannie, in hoedanigheid van onderteekenaren van het verdrag des viervoudigen verbonds, waren aangezocht om, met gemeen overleg van het Madridsche kabinet, maatregelen te nemen tot het doen ophouden der bezwaren die Spanje drukken, de twee eerstgenoemde mogendheden besloten hadden, om, door middel van hunne gezanten, het hof van Madrid uit te noodigen om buitengewone commissarissen te dien effecte naar Parijs en Londen te zenden; terwijl zij tevens op zich namen om Pruissen, Oostenrijk en Rusland over te halen om gezamenlijk eene schikking tot stand te brengen, welke den Europeschen vrede zou moeten bevestigen.

— De beurs was heden zeer flaauw; de koersen bleven ongenoeg op dezelfde hoogte van gisteren. De onzekerheid in de speculatien dacht men dat voort zoude duren tot men den uitslag van het voorstel der heeren *Gouin* in de kamer kende. Hetzelve zal, naar men vernoemt, donderdag in de kamers gelezen worden; het ministerie zou echter voornemens zijn, om nog vooraf, en derhalve morgen, de wetten omtrent de groote spoorwegen aan te bieden, in de hoop dat de kamer het eerst zich met deze ontwerpen zou bezig houden. De notering was heden (15 Februarij): 5 pCt. 109,40; 4½ pCt. 99,10; Nap. renten 99; Sp. Ardoin 19¼; Portugal 17⅝; Rom. L. 101⅝.

Nederlanden.

Breda, den 15den Februarij.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen zijn den 9den dezer te Berlijn aangekomen.

— Tot leden in de commissie van administratie over de gevangenissen te Gouda, zijn benoemd de heeren *N. Ysendoorn* en *A. H. J. Ravenstein Medenblik*.

— In de monden van de Waal en den Nederrijn zal, volgens de berigten van daar tot den 13den des morgens, het ijs overal nog onbeweegelijk vast. De landdijken op de bovenrivieren, de Pruissische dijken te Bimmen, enz., de dijken te Hien, Dodewaard, Ochten, Wamel, en andere plaatsen op Nederlandsch gebied, werden, de een meer, de andere minder, naar gelang der omstandigheden, opgekat. Overigens heerscht, voor zoover de berigten loopen, op de Waal, Nederrijn en IJssel slechts een zeer gelijkmatige was, zoodat tot duisverre de aanvoer gelijk aan den afvoer is. Overigens blijft het ijs op onze rivieren steeds afnemen. Uit Sleeuwijk schrijft men; van den namiddag van den 11den, dat de dikte van het ijs in de Merwe toen reeds van 37 tot 27 of 26 Ned. duimen was vermindert, doch desniettemin in de rigting der veeren, zoo te voet als met rijtuigen, gepasseerd werd. Alleen aan de oude Maas geschiedde de overtogt door middel van de veerponi, die door eene in het ijs gemaakte sleuf voer. Het ijs in de Lek had den 12den voormiddags te Schoonhoven de dikte van 27, en den 12den voormiddags te Krimpen van 39 duimen.

— Uit Maastricht schrijft men van den 12den, dat de Maas aldaar van twee uren boven die stad tot beneden de brug, geheel van ijs bedekt was, doch sich op het laatste punt weder had vastgezet. Bij de Smeermaas was een open vak. De waterstand te Maastricht was, den 12den des morgens, 2,20 el, hetgeen eene daling van 10 duim in het laatste etmaal aanduidde; te Grave stond de Maas den 13den des morgens op 2,77 el, en was in 24 uren [illegible] gewassen.

— Volgens het rivierberigt uit Keulen van den 12den [illegible] des morgens ten acht ure, bleef de dooi toen aldaar [illegible] De Rijn stond aan de peilschaal aldaar op 14 voet 10 duim [illegible] el), en het water was dus in het laatste etmaal 3 voet 6 duim (1,075 el) gewassen. Uit Coblenz had men te Keulen berigt, dat het losgeraakte ijs van den Moezel zich in den voormiddag van den 11den in den Rijn had gelost.

— Uit Dusseldorf berigt men van den 11den dezer, dat [illegible] den Moezel aan beginnen te drijven; hetzelve moest [illegible]

neden Keulen bij Niehl op het nog vastzittende ijs stuiten. De waterstand bij Blee was dien ten gevolge drie voeten gerezen, tevens was ook aldaar het ijs in beweging geraakt maar kort daarop weder gaan vastzitten. Overigens geloofde men uit alle teekenen te moeten opmaken dat het Rijnijs boven Coblenz ook spoedig zou losraken.

— Van Ameland schrijft men van den 7den dezer: „Hoort men overal van buitengewone sterkte van en togten over het ijs, gedurende dezen winter gewagen, het plaats hebbende vooral tusschen Holwerd en Ameland kan daarvan mede getuigen. De tusschenliggende waterplas nabij ons eiland, welke bij stormen dezelfs kracht ontzettend kennen doet, biedt sedert eenige weken een schouwspel aan, waarvan weinig menschen geheugenis dragen. Den 12den Januarij ondernam men voor het eerst eenen overtogt van hier naar Holwerd, te voet. Den 22sten volbragt men de reis met paard en slede. Den 26sten met 15 en vervolgens dagelijks met 20 tot 50 sleden. Ook van Holwerd en elders zag men spoedig sledevaart en voetgangers in aanzienlijken getale herwaarts komen, waaronder men, tot meerdere bevreemding, zelfs chaisen opmerkte en boerenwagens bespannen met twee paarden, en ieder met tien of twaalf personen bevracht. In 1823 was mede de passage langs het ijs van hier naar Holwerd mogelijk, doch niet in vergelijking met de tegenwoordige. Thans loopt de baan gelijk aan eenen weg, hier en daartusschen opeen geschoven schotsen, door, en ontwaarde men dikwijls met verdriet, vooral in den herfst of winter, dat men hier van den vasten wal was afgescheiden en van rondom te vaak door woedende golven werd getersterd, datzelfde element schijnt thans in eenen vasten dijk herschapen, en doet ons voor een oogenblik vergeten, dat wij bewoners eens eilands zijn."

— Van Cortgeen schrijft men van den 7den dezer het volgende: „ Nadat het ijs zich in het vaarwater voor deze plaats had vastgezet, is hetzelve voor het eerst door weinige personen, op den 18den januarij ll., naar het eiland Wolfaartsdijk gepasseerd; op het voorbeeld van deze, is zulks de volgende dagen door eene groote menigte, zoo van dit eiland naar Wolfaartsdijk, als ook van Wolfaartsdijk en uit Zuidbeveland naar dit eiland, gevolgd, zoo dat nimmer een' zoo drukke doorgang van personen langs deze plaats is opgemerkt. Niet te vreden met den overgang alleen voor deze plaats, hebben twee personen dezer gemeente, op den 31sten dezer, de nimmer te voren gehoorde onderneming beproefd, om van het veer aan den Wilhelminapolder den overtogt langs den bevroren stroom Zuidvliet tot voor Cortgeen te bewerkstelligen, en denzelven gelukkig volbragt. Hierdoor bij anderen de aandacht gevallen zijnde op de mogelijkheid, dat dezelfde stroom, met even goed gevolg, ook westwaarts zoude kunnen worden bewandeld, hebben op gisteren vier personen dezer gemeente den togt langs den stroom in die rigting ondernomen, en denzelven tot op een goed uur afstands van Cortgeen, en alzoo op genoegzaam halfweg van Walcheren, doorgezet, en ook weder terug, zonder eenig ongemak volbragt. — De dag van heden heeft nogtans eene nog grootere bijzonderheid opgeleverd, door eene omstandigheid te verwezenlijken, waarover bij vroegere winters wel eens is gedacht, doch voor zoo verre bekend is even min als de beide laatstvermelde togten, nooit ondernomen. Den landman *Aart van der Maas*, een man wakker en levendig in zijne handelingen, beving den lust om, met een paard en narreslede, den overtogt van hier op Wolfaartsdijk te ondernemen. Het ongelijke van het ijs, bijzonder aan den oever, alwaar, door de reeds bij afwisseling gedurige rijzing en daling van den stroom, de ijsschotsen in ongelijke rigtingen liggen en de opkomst op het ijs bemoeijelijken, wist hij door goed beleid zonder ongeval te boven te komen, en, tot op het ijs van den stroom gevorderd zijnde, was de grootste zwarigheid overwonnen, en werd de togt door hem tot aan en op den wal van Wolfaartsdijk en van daar weder terug, zonder eenigen hinder, volvoerd. Groot was het aantal personen, welke, door het uiterst vreemde van dit schouwspel, naar de beide oevers van den stroom waren gelokt, en zeer verschillend het oordeel hetwelk daarover werd geveld; terwijl velen hetzelve als ten uiterste roekeloos beschouwden, ontbrak het niet bij een goed aantal anderen aan lust, om deel aan dezen vreemden overtogt te nemen. De even gedienstige als wakkere man, de begeerte der laatsten vernemende, was terstond bereid aan dat verlangen te voldoen, en zoo zag men weldra de eene partij voor de andere na, zijne slede beklimmen en door hem naar den anderen oever en weder teruggevoerd worden; het ongunstig oordeel der eersten werd ingetrokken, en ook deze namen nu onbeschroomd deel aan dien togt: zoodat het getal dergenen welke zich hieraan mogten verlustigen veilig op 150 personen, van allen stand, jaren en sekse, mag worden begroot. — Staande dit bedrijf hebben een goed aantal jongelieden de schaatsen aangebonden en zich mede op het ijs begeven; en aldaar, op eene gemeenschappelijke baan van grootere uitgestrektheid, tot op circa een kwartier uur afstands bewegen de hardheid op dezerwijze zich op den stroom verlustigd, hetwelk insgelijks als eene bijzonderheid is aan te merken, bij menschengedenken te varen nimmer alhier gezien."

— De afwisselende dooi en vorst heeft de mindere verhevenheden van het ijs op de rivier de Waal voor Nijmegen op vele plaatsen geheel doen verdwijnen, en hetzelve tusschen die stad en het dorp Lent, tot eene geschikte baan voor schaatsenrijders gemaakt, die dan ook druk bezocht wordt, terwijl men in alle rigtingen de Waal bevaart, hetgeen een zeldzaam gezigt van de stadzijde oplevert. „Merkwaardig" schrijft men van den 12den van daar, „is het te zien hoe de rivier, als een druk bezochte straatweg, door allerhanden aard bereden wordt. Deze gemakkelijke overtogt, doet de passage zeer vermeerderen, en geeft onze stad bezoeken, waarop zij anders niet had mogen rekenen, terwijl door de gestremde vaart der rivieren, het vervoer der vrachtgoederen van Duitschland naar Holland, met vrachtkarren, zeer levendig is.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (14 *Februarij*) waren genoteerd: Belg. 102; Sp. Ardoin 18⅜, ½; O. Met. 106; Diff. 6; Nap. 95¼; Sic. 90¾; Rom. L. 101¼; Certif. te Antw. 99¼; Braz. 76¾. — Wissel op Amst. en Rott. pari.

De verschillende duitsche dagbladen houden niet op met het geven van de uitvoerigste berigten omtrent den staat der Keulsche aangelegenheden te Rome, en doen den heer *von Bunsen* onophoudelijk slagen niet slagen in zijne zending, al naar dat de belangen van de partij die zij dienen dit vorderen. Zoo leest men thans in het Würzburger blad een brief uit Rome van den 24. januarij, waarin zelfs wordt verzekerd, dat de genoemde heer alle hoop had opgegeven om een gehoor bij den Paus te verkrijgen en uit Rome vertrokken zou zijn. Intusschen heeft de Augsburger Courant reeds brieven van drie en vijf dagen later uit Rome ontvangen, die van de voortdurende tegenwoordigheid des pruissischen gezants aldaar gewag maken, hetgeen dus ook ten eenenmale het beweerde van een ander dagblad niet wederleggen, dat de heer *von Bunsen* Rome zou verlaten hebben ten gevolge van volksbewegingen. — De Würzburger Courant verzekert voorts dat de Heilige Stoel weldra van zijnen kant documenten zou openbaar maken, die de handelingen van het Berijnsche kabinet en zijnen diplomatieken Agent te Rome, in het ware licht zouden stellen. — Te Neurenberg heeft den 8sten dezer eene algemeene vergadering van deelhebbers der ijzeren *Ludwigs*-baan plaats gehad, waarin verslag werd gedaan over de handelingen des bestuurs gedurende 1837. Het blijkt daaruit dat, na aftrek van alle kosten en eene afzondering van 10 pCt. voor het reservefonds, er een dividend van 30,763 fl. is overgebleven. — De oostenrijksche vice-admiraal *Dandolo*, die acht jaren het eskader in de Levant heeft gekommandeerd, zal in het bevel daarover thans door den bevelhebber van het oostenrijksch eskader in de Adriatische zee, kapitein *Bandeira*, worden opgevolgd. — Te Weenen waren den 7den februarij genoteerd: 5 pCt. Met. 106¹⁵⁄₁₆; 4 pCt. 101⅜; 3 pCt. 80⅝; Bankact. 1441.

In het Engelsche Lagerhuis heeft men zich den 9den dezer, in commitié met de iersche armenwet bezig gehouden, wier onbepaald uitstel door den heer *O'Connell*, ingevolge zijne vroegere aankondiging, werd voorgeslagen op grond dat deze wet (die eene navolging van het bestaande in Nederland, Zwitserland en in Engeland zelf is) tegen de menschelijkheid streed en nieuwe lasten aan de huurders en kleine pachters zoude oplaggen. *Lord Russell* heeft daarop de bezwaren van den ierschen redenaar wederlegd, en achtte de wet onmisbaar tot het weren der in Ierland tot gewoonte der noodzakelijken geworden geweldadige toeëigening, van hetgeen men hun niet vrijwillig wilde afstaan. Met eene overgroote meerderheid werd het voorstel van *O'Connell* verworpen, en de behandeling der genoemde wet zal dus in commitié worden voortgezet.

— Het testament van lord *Eldon* bestaat, naar men zegt, uit 50 folio bladzijden. Zijne nalatenschap bedraagt zeven honderd duizend ponden sterling, behalve de aanzienlijke grondeigendommen die hij bezat.

— Ter Londensche beurs van den 12den waren genoteerd: Cons. 91¼; Ned. W. S. 2½ pCt. 53¼; 5 pCt. 102⅝; Sp. 18⅝; Port. 5 pCt. 27; 3 pCt. 17¾; Braz. 72½.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (14 *Februarij*) waren genoteerd: Nad. Werk. Schuld. 2½ pCt. 55⁵⁄₁₆₀₀¼; dito 5 pCt. 101⁹⁄₁₆; Kansb. ƒ 22⅝; Amort. Sijnd. 4½ pCt. 94⁹⁄₁₆; dito 3½ pCt. 59; Handelm. 178⅝, ⅝, ⅝; O. I. 5 pCt. 99⅞; Ards. 85 à 18¼; Coelum. 19⅞.

BEKENDMAKING.

Menagerie.

De Ondergeteekenden informeren het geëerde Publiek, dat gedurende eenen korten tijd, hunne wijdberoemde gehecle MENAGERIE voor de *eerste* maal hier ter Stede ter bezigtiging zal zijn opengesteld, op ZATURDAG den 17. Februarij; derzelver opening is verwijld geworden uit hoofde het Lokaal te klein was om hunne gehecle MENAGERIE te plaatsen. De Eigenaars achten het overbodig hier verder uit te weiden, hoopende zij ook hier dien bijval te erlangen, die hun door geheel *Europa*, en laatstelijk in vele Steden van *Nederland*, is te beurt gevallen, terwijl zij zich verzekerd houden, dat nooit eene zoo rijke Verzameling hier te lande bezigtigd is geworden.

De VOEDING der DIEREN zal des middags tusschen *twaalf* en *een* ure, en des avonds ten *zeven* ure, plaats hebben.

Het Abonnement is 3 Gulden de Persoon, gedurende het verblijf hier ter Stede.

H. MARTIN EN VAN AKEN EN COMP.

NB. Men kan zich Abonneren aan het Lokaal, des morgens tusschen 10 en 12 ure.

Te Breda bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.